

PREVENCE SPECIFICKÝCH VÝVOJOVÝCH PORUCH U DĚTÍ, JEJICHŽ MATKY UŽÍVALY NÁVYKOVÉ LÁTKY V TĚHOTENSTVÍ.

Vychází z projektu Centra pro rodinu

„ Resocializace matek užívající psychotropní látky – Integrace rodiny“ . Jako jeden z projektů Střediska prevence a léčby drogových závislostí Drop In,o.p.s.

Projekt funguje již 9 let a jeho úspěšnost je 60%, ze statistického hlediska, bylo za období 2000 – 2008, 70 dětí ponecháno ve vlastní péči rodičů. Rodiče těchto dětí se podařilo integrovat.

Program Slunečnicová zahrada zahájen v r. 2000

Pilotní fáze byla zahájena v r. 2007 – 2008 ve spolupráci s Nadací O2 a Nadací Terezy Maxové. Pro realizaci programu bylo výhodné navázání kontaktu s rodiči, v programu „ Integrace rodiny“ (dříve Resocializace matek užívající psychotropní návykové látky).

Ve spolupráci s pediatry bylo nutné vyhodnotit zprávy a nálezy z období po narození dítěte. Důraz je kladen na analýzu neurologických vyšetření, v 90% vyšetření byla zjištěna hypertonie - zvýšené napětí svalového tonu. Další součástí je monitoring dalších kontrolních vyšetření:

audio vyšetření

ophtalmologické vyšetření

interní vyšetření (komplexní dětská prohlídka)

spolupráce s odborníky na výživu

prevence obezity.

Cílem práce je sběr dat a zejména zdravotnické dokumentace dětí, jejichž matky užívaly návykové látky v těhotenství. Posléze realizovat navržené terapeutické metody, které jsou s ohledem na věk, zaměřeny převážně na práci s tělem (rehabilitační metody). 4innost centra spočívá v dobré komunikaci s matkami a v tom, že pracovníci a terapeutický tým je pro matku a dítě znám. Ti pak pomáhají při jednotlivých cvičeních a také kontrolují soustavnost matčiny péče.Výhodou projektu je získání komplexních informací v období po narození dítěte. Matky uživatelsky, rsp. bývalé uživatelky často nesdělují pediatrům úplné informace o své drogové anamnéze v těhotenství. Zejména pokud se jedná o pediatra kterého mohou změnit. Ve spolupráci s rodiči, zejména matkami je možné vysvětlit v čem bude program pro dítě prospěšný. Jedná se dobrovolnou spolupráci, z tohoto důvodů je nezbytné zajistit souhlas se založením a vedením dokumentace dítěte, od matky, nebo zákonného zástupce.

Program je realizován v příjemné prostředí Centra pro rodinu, Litevská 8, Praha 10.

Na základě osobních kontaktů je zajištěn etický přístup specialistů a RHB pracovníků, (nementorují a nepřipomínají co vše matka udělala, neudělala...). Tím pádem se práce daří v konstruktivní a vstřícné atmosféře. Spolupráce matek ve většině případech dobrá, v souvislosti s předchozími zkušenostmi s drogami u matek a s ohledem na nutnost upevnění řady postojů, mohou mít sklony k laxnosti, je tedy nutné jejich spolupráci, např. cvičení s dítětem monitorovat a případně poradit.

V matky dostávají informace o programu již rámci terapeutické skupiny, kde se matky doví v čem spočívá výhoda cvičení s dětmi a další spolupráce s lékaři.

Předpokládaná efektivita -

- zapojení jednotlivých svalových skupin
- ovlivnění a aktivizace neuromotorického systému
- ovlivnění činnosti mozkových hemisfér
- možnost snížení výskytu poruch učení a chování, aj...

V současné době jsme v kontaktu s nejstaršími dětmi 8 let, kde nebyly tyto metody aplikovány. U těchto dětí je tedy doporučeno komplexní vyšetření pediatrem, neurologem a dalšími specialisty a dle doporučení navržení správného pohybového cvičení, držení těla, ortopedické vady, atd. Rovněž je důležité se zaměřit u sledované cílové skupiny na prevenci obezity.

Průběžně bude sledována úspěšnost dětí, dle reálných možností. Zhruba 99 % matek užívalo NL v těhotenství. Z pohledu psychoterapie lze využít i těchto aktivit při práci s pocity viny. Zde se však mohou též reálně podílet na co neoptimálnějším vývoji svých dětí. V současné době, nelze vyhodnotit poškození způsobené drogami. Srovnávací studie nebyla zatím provedena v širší míře, některé děti sledovány na Dětské klinice Ke Karlovu 3, Praha 2, výzkum však neplní všechna kritéria a není zatím zajištěna úplnost databáze dětských klientů.

Nejedná se o nekompetentnost matek bývalých uživatelék, zejména v období 70 – 80 let nebyly mladé matky a i nyní matky z běžné populace nejsou též důsledné ve spolupráci s odborníky.

Personální obsazení

Speciální pedagog – Koordinátor projektu

Zdravotní sestra VŠ –

Speciální pedagog – psycholog

Externí odborníci

Požadované doplňující vzdělání: PT, BodyTerapie, Kurzy masáže a uvedených metod.

Tyto metody byly zvoleny s ohledem na jejich účinnost, je známo, že některé terapeutické postupy při práci s tělem, mohou být efektivnější, než mluvené slovo (Dr. Vodňanská, Dr. Y. Lucká). Jedná se ale především o věkovou skupinu dětí od 0 – 8 let, kde zejména novorozenci a batolata nedokážou vyjádřit co je tíží, napětí, úzkosti a diskomfort, často jsou zjištěny např. poruchy sluchu, jemné motoriky až ve školním věku, což je období, kdy už zmíněné metody nemusí být dostatečně efektivní. V období do 3.let věku nejideálnější příležitost práce s neuromotorickou svalovou skupinou. Ideální doba pro aplikaci Vojtovy metody je do 3 měsíců, ale využití indikace této metody lze do 9 měsíců, eventuálně do 3 let věku dítěte. Později v období školního věku se dá využít forem EEG Biofeedback . V projektu jsou využívány běžné metody jako

Odborné sociální poradenství

Poradenství pro rodiče

Spolupráce s projektem Integrace rodiny

Práce s rodiči

Psychologické poradenství a terapie

Rodinná terapie

Bc. S. Sedláčková,

vystudovala obor speciální pedagogika, psychologie, nyní magisterský program. Od r. 2000 vede program Centra pro rodinu, jehož práce se zaměřuje na práci s matkami uživatelkami drog. Od roku 1998 pracovala v základním středisku Drop In,o.p.s. s uživateli návykových látek. V původní profesi pracovala jako sestra specialista na některých rehabilitačních programech. Absolvovala stáže na psychosomatické klinice DS, Horní Palata, PL Bohnice, detoxifikační jednotky FN 2, Apolinářská 4 aj. Výcviky v psychoanalýze, BodyTerapii, Neverbálních technikách, relaxační a reflexní masáže, výcvik v systemické PT.

Centrum pro rodinu Drop In, o.p.s.

Přípotoční 3, Praha 10, 101 00

Tel.: 271 721 040, 603 291 593

cpr@dropin.cz, www.dropin.cz